

Notatark

Sagsnr. 00.01.00-A00-16-20

Sagsbehandler

Merete Valbak

August 2021

Hedensted Søer og Folkeskov

Indhold

Vision	2
Formål	2
Selve projektet	2
Kobling med andre aktiviteter	4
Tekniske opmærksomhedspunkter	5
Økonomi og finansiering	5
Partnere	5
Projektområdet	6
Planlægning	6
Næste skridt	6

Vision

Visionen er at skabe mulighed for en bæredygtig og fysisk bevægelse for borgere. Vi er sammen om at eje og etablere området, og er sammen om at bruge det.

Formål

Formålet er at skabe et rekreativt grønt område, der bidrager til bæredygtig udvikling gennem øget naturkvalitet, stier og opholdssteder til afslapning og aktivitet i naturen.

Selve projektet

Projektet er placeret i området mellem Hedensted Centret og E45, hvor der er to store arealer med potentiale for øget biodiversitet, klimaskov, bæredygtig jordhåndtering samt rekreative områder. De adskilles ved Vestre Ringvej og differentierer sig desuden ved at have potentiale for to forskellige naturtilbud, nemlig skov og sø.

Det ene område er Hedensted Søerne og består af 7 søer med et stisystem og nyligt opført madpakkehus og toiletbygning. Området benyttes allerede af en række foreninger til aktiviteter så som discgolf, hundetræning, biodiversitetsområder m.v.

Det andet område ligger øst for Vestre Ringvej og ind mod Hedensted Centret. Her er potentiale for at lave skovrejsning med rekreative elementer, stier, deponi af overskudsjord m.v. Dette område er endnu ikke etableret. Arbejdstitel er Hedensted Folkeskov.

Samlet set vil en tur igennem de to områder byde på gåtur i åbne eng og skov områder med, mulighed for at plukke frugt og bær, afslappende pauser og aktivitetspladser. Når man kommer over/ under Vestre Ringgade, kommer man ud til de 7 søer, med nye muligheder for rekreative og aktive oplevelser. Området er i alt ca. 2 x 1,5 km stort, og med et stinet vil der kunne blive adskillige gode gå, løbe og cykelruter samt opholdsarealer.

Dette notat beskriver begge områder i en sammenhæng. For at projektet kan realiseres i en sammenhæng, skal Byrådet først tage stilling til om projektet med Folkeskov ønskes realiseret.

Hedensteds midtbyplan har indtegnet grønne kiler ind til midtbyen. Der er fokus på stisystemer, hvilket også er gennemgående i mange randområder til Hedensted Midtby. Der arbejdes desuden med flere projektideer omkring Hedensted Centret som fx Hedensted Erhvervs- og Uddannelsescenter samt Hedensted Tracks, som også indeholder planer om rekreative naturområder. Projektet vil bidrage til midtbyplanens ambitioner om grønne kiler og stisystemer.

Projektet Hedensted Søer og Folkeskov skal være det grønne samlingspunkt/ område imellem følgende aktører:

- Virksomheder i Kildeparken – disse ønsker at benytte et grønt område til udendørs aktiviteter.
- Borgere i Løsning, Stjernevejskvarteret, boligområdet ved Parallelvej, Årupparken og Hedensted generelt – nye rekreative områder/ turmuligheder. For mange borgere vil projektet give mulighed for at færdes på sti fra deres boligområde og helt ud til Hedensted Søerne.
- Hedensted Centret, Hedensted Erhvervs- og Uddannelsescenter, Hedensted Tracks, kunstgræsbaner – mulighed for at flytte aktiviteter udendørs og tilbyde udendørs aktiviteter/ rekreative muligheder.
- Dagsturister og ferieturister.

Kort om de to områder og deres udvikling:

Hedensted Søerne:

Hedensted Søerne er et ca. 5 ha stort område mellem motorvejen og Vestre Ringgade i Hedensted omfattet af lokalplanområde 179, der bl.a. udpeger det centrale område med søerne til rekreativt areal.

Udvalget for Teknik besøgte området i september 2019, og fik præsenteret de første idéer med at åbne for borgere og foreninger, herunder at projektet sættes i gang ved at starte med oprydning og renovering / opgradering af eksisterende faciliteter og stier i området. Den 31. marts 2020 godkendte Udvalget for Teknik de planlagte aktiviteter ved Hedensted Søerne.

Området har tidligere været benyttet til indvinding af råstoffer (grusgravning) og var herefter frem til 1. januar 2020 forpagtet ud og bl.a. anvendt til fiskesø med betalingsfiskeri og jagt. Området er karakteriseret ved 7 store søer omkranset af skovlignende områder, krat og eng-lignende arealer. Søerne og enkelte delarealer er omfattet af naturbeskyttelseslovens bestemmelser, men på arealerne omkring er der god mulighed for rekreativ udfoldelse i et bynært naturområde lige uden for Hedensted og Løsning.

Forpagtningsaftalerne blev opsagt, og området blev hurtigt taget godt i mod af foreninger og enkeltpersoner, der gerne ville være med til at udvikle områdets rekreative kvaliteter gennem bidrag til aktiviteterne.

Udgangspunktet har været, at kommunen ejer arealet, men at vi sammen med borgerne og brugerne udvikler området med størst muligt hensyn til deres ønsker. I praksis har det betydet, at hvis du som forening eller enkeltperson har haft et ønske om at etablere en aktivitet, så har det som udgangspunkt været muligt. Administrationen har hjulpet med sparring og viden om hvor der kunne søges midler til etablering. Aktiviteten ejes af dem som har anlagt den herunder evt. anlægsøkonomi og økonomi til drift og vedligehold. Men når aktiviteten ikke anvendes af foreningen/enkeltpersonen, så har alle gæster i området i princippet mulighed for at bruge aktiviteten.

Den borgerdrevne udvikling af rekreative områder har været ny i kommunen, men det er vores opfattelse, at der i det store hele er blevet taget godt i mod muligheden for at sætte eget præg på et område. Der har været behov for forventningsafstemning om, hvilke opgaver man kan forvente, at kommunen løfter og hvilke man selv som forening skal løfte. Denne afstemning er taget i god dialog.

De omkringliggende virksomheder har også taget området i brug til fx walk-and-talk møder. Kommunens Sundhedsafdeling og Skoleafdeling anvender området med aktiviteter for deres målgrupper.

Kommunen har påtaget sig drift af de store linjer i området, det vil sige veje, grusbelagte stier og elementer som fx madpakkehus, shelters og toiletter samt affaldsindhentning.

Administrationen har søgt fondsmidler hjem for 550.000 kr. til opsætning af bl.a. toiletbygning, bålhytte med shelters, opgradering af eksisterende stier m.v. Dette er etableret i sommeren 2021.

Der er en egenfinansiering på et tilsvarende beløb, som dels bliver finansieret ved at administrationen allokerer en timemæssig ressource (arbejdstimer) i projektet. Der vil desuden løbende blive søgt supplerende fonde til den videre udvikling.

Ud over denne grundfinansiering vil foreningerne i samarbejde med administrationen løbende søge finansiering til specifikke tiltag, for eksempel til etablering af hunde-badebro, Disc golf bane, shelters og lignende.

Området er allerede taget i brug af mange borgere og andre interessenter, men der planlægges en egentlig indvielse bl.a. af bålhytte og shelters, hvor borgere fra kommunen inviteres bredt til at komme ud og se området og dets muligheder. Her forventes også, at repræsentanter fra foreningerne vil vise, hvad de vil bruge området til og prøve at få flere til at engagere sig i at bruge området.

Hedensted Folkeskov:

Hedensted Folkeskov foreslås placeret i området mellem Hedensted Centret og Vestre Ringvej.

Det er et stort areal på ca. 15 Ha, som i kommuneplanen er udlagt til rekreative områder. Arealet er placeret ovenpå store drikkevandsressourcer, hvilket fordrer så høj beskyttelse som muligt og reducerer muligheden for grundsalg til boliger og erhverv. Dette øger også incitamentet til at stoppe dyrkning/ sprøjtning på området.

Området er så stort, at det under normale omstændigheder vil tage mange år, at udbygge det med rekreative elementer, hvorfor skovrejsning med rekreative åndehuller kan være en mulighed, som kan realiseres forholdsvist hurtigt. Dette kan bidrage til flere bundlinjer:

- Rekreative områder kan etableres hurtigere
- Der kan etableres øremærkede stier til mountainbikes, heste m.v.
- Skovrejsning beskytter grundvandet
- Man binder 10 tons CO₂ pr. ha. pr år i de første ca. 100 år
- Forskønne indkørslen til Hedensted ad Gesagervej
- Bidrage til grønne kiler mellem Kildeparken v/ E45, Løsning, Hedensted Centret, Hedensted By og boliger i området
- Der skabes en naturlig forbindelse mellem det mere strukturerede idrætsliv ved Hedensted Centret og Hedensted Søerne som rummer det mere uetablerede idrætsliv
- Der kan i skoven etableres rum for aktiviteter der ligger imellem det organiserede friluftsliv og idrætsliv og de uorganiserede friluftaktiviteter.
- Det bliver muligt for lokale virksomheder at købe sig ind i lokal skovrejsning, som er populært ift. CO₂ kompensation og branding
- Bæredygtig jordhåndtering
- Dagsinstitution i området

Det foreslås at starte med ca. 9 Ha skov, og eventuelt supplere efterfølgende.

Før projektet kan realiseres, skal der laves en skitse af området med specifik angivelse af områdets funktioner (skov, stier, lysninger, frugtlunde, eventuelle bygninger m.v.)

I forbindelse med udførelse af projektet vil selve skovrejsningen blive foretaget af fagfolk, hvorimod frugtlunde, områder med mindre beplantning m.v. kan foretages af lokale/ organisationer i en form for fællesskab, der skal føre frem mod en glæde ved efterfølgende at benytte området.

Kobling med andre aktiviteter

Der er flere ideer under udvikling, som foreslås placeret i området omkring skoven. For eksempel etablering af erhverv/ produktionsvirksomheder, forslag til placering af naturbørnehave, udbygning omkring Hedensted Centret fx med Hedensted Tracks og Hedensted Erhvervs- og Uddannelsescenter. Alle disse elementer kan rummes i projektet, og vil

kunne blive mere attraktive ved at være placeret nær et rekreativt naturområde frem for et mere "goldt" område som det er i dag.

Tekniske opmærksomhedspunkter

Jorden ejes af Hedensted Kommune. Hedensted Søerne er på forhånd givet til at være rekreativt område, da søerne ikke kan fjernes.

Området tiltænkt Hedensted Folkeskov er for en stor dels vedkommende forpagtet ud til landbrugsaktiviteter. Det er dog aktiviteter, der ikke harmonerer med hensigten i Kommuneplanen om at skabe et rekreativt område og heller ikke harmonerer med at være placeret ovenpå vigtige drikkevandsressourcer.

Ved at lade området overgå til skov, forhindres mulighederne for indtægter fra forpagtning og eventuelle andre aktiviteter. Området vurderes ikke at have andet økonomisk potentiale for Hedensted Kommune, da det ikke kan forventes, at nogen vil investere i området, når det ikke kan bebygges.

Der kan undersøges og overvejes om arealet kan få større rekreativ værdi ved at stille dele af arealet til rådighed for jorddeponi af overskudsjord der kan give en større variation i landskabet efterfølgende.

Som kommune er vi frit stillet i forhold til at tilplante arealet, når udpegningen i Kommuneplan er til rekreative formål. Vi må også helt frit bestemme, hvor der skal være mere sammenhængende beplantninger og hvor der skal være aktiviteter og stille lysninger. Sammenhængende beplantning på mere end 0,5 ha. skal vi efterfølgende registrere og lyse fredskovspligt på.

Økonomi og finansiering

Selve skovrejsningen af 9 ha skov koster ca. 600.000 kr. inkl. de første 3 års vedligehold. Herefter er vedligehold minimalt.

Økonomien til stier og aktiviteter kan reguleres, men der er dog et minimums behov for at sikre mulighed for færdsel og ophold i området. Økonomien til dette er 200.000 og op efter.

Til planlægningsfasen er der behov for at få udarbejdet et skitseprojekt. Dette anslås til ca. 300.000 kr.

Der skal afsættes løbende økonomi til driften af området. Dette er anslået til 100.000 kr. årligt.

Der skal desuden allokeres ressourcer til administration og udvikling af området.

Finansieringsmuligheder

Der er en række NGOere, som har fremskaffet økonomi til skovrejsningsprojekter. Det er muligt at indgå samarbejde. Sådant samarbejde finansierer alene træerne og vedligehold, hvorfor de øvrige tiltag skal finansieres andet steds.

Der kan også sælges skov til lokale virksomheder og borgere. Dette er dog ikke et krav for at sikre finansiering af træerne, da alle træer kan finansieres af ovennævnte NGOere.

NRGIs værdipulje har et ønske om at se et projekt fra os, og kunne være interesseret i at være partner på de rekreative elementer.

Partnere

De økonomiske partnere er:

- NGO til skovrejsning
- NRGIs værdipulje og eventuelt andre puljer
- Lokale virksomheder og borgere, der ønsker at købe træer

Derudover etableres en række samarbejder med organisationer, der ønsker at medvirke til etablering og brug af området. Dette er inkl. områdets skoler og institutioner.

Projektområdet

På kortet er skovrejsningsområdet indtegnet sammen med eksisterende og planlagte anlæg, hvoraf nogle alene er på ideniveau. (kort vedlagt i særskilt fil)

Planlægning

Kommuneplanen gør det muligt at rejse skov i området.

Næste skridt

Såfremt projektet ønskes realiseret i sin helhed, skal Byrådet beslutte, at der arbejdes videre med at realisere Hedensted Folkeskov.

Såfremt Byrådet beslutter at i gangsætte projektet, sættes der gang i en planlægningsfase. Her skal:

- Udarbejde skitse v/ landskabsarkitekt
- Indgå aftaler om træplantning
- Indsende ansøgning til fonde
- Indgå samarbejdsaftaler med interesserede aktører
- Planlægge anlægsfasen
- Opsige forpagtningsaftaler

Denne fase forventes at vare indtil sommeren 2022, hvorefter anlægsfasen kan påbegyndes.

